

LitLab Leesclub

Leesclub 8: Goed & kwaad

Schuld van Walter van den Berg

Spelregels

In deze leesclub discussieer je met een groepje van 4 tot 6 lezers over *Schuld* van Walter van den Berg. Je doet dat aan de hand van kaartjes met vragen over de tekst. De leesclub begint met een korte inleiding, die een van de spelers voorleest. Daarna volgen 4 rondes:

1. Ronde 1 bestaat uit 5 quizvragen over de tekst. Een van de spelers leest de vragen voor en alle spelers (inclusief voorlezer) schrijven hun antwoorden op een blaadje. Na het omdraaien van de laatste vraag verschijnen de juiste antwoorden in beeld. Daarna berekent iedereen zijn score.
2. Ronde 2 is een algemeen vragenrondje over de tekst: de spelers benoemen om de beurt wat ze onduidelijk vonden en proberen samen een antwoord te vinden. Als de grootste onduidelijkheden opgelost zijn, begint ronde 3.
3. Degene met de meeste goede antwoorden op de quizvragen mag als eerste een kaartje van de discussievragen omdraaien van een stapel naar keuze. Hij of zij geeft antwoord op de vraag, waarna de rest mag reageren. Vervolgens kiezen de overige spelers om de beurt een kaartje van een van beide stapels. Als een discussievraag herhaalt wat eerder in het gesprek al aan bod gekomen is, mag de speler die aan de beurt is een volgende kaart omdraaien. Dit gaat zo door totdat alle kaartjes omgedraaid zijn.
4. Aan het einde van de discussie komen de spelers samen tot een oordeel over de tekst. In ronde 4 geven ze een oordeel uitgedrukt in sterren en motiveren zij hun keuze.

Deze leesclub werd ontwikkeld door Anneroos Schoeman in samenwerking met de redactie van LitLab, een digitaal laboratorium voor literatuuronderzoek op de middelbare school. Ga voor meer lesmateriaal naar www.litlab.nl. Een docentenhandleiding en een didactische verantwoording van deze werkvorm zijn beschikbaar via www.litlab.nl/docenten.

Deze leesclub is gratis beschikbaar onder de Creative Commons licentie 'Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal'.

Universiteit Utrecht

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS
De kunst van het geven

slo

www.litlab.nl
info@litlab.nl

Inleiding

“Toen mijn moeder in de shit zat, hielp ik haar ook. En toen jij in de shit zat, hielp ik jou ook. Een man helpt een vrouw die in de problemen zit. En een kind helpt zijn ouders. Logisch toch?” (p. 269)

Schuld is een roman van Walter van den Berg. De roman gaat over een aantal personages in Amsterdam Nieuw-West. Zij maken slechte keuzes, maar die keuzes worden beïnvloed door hun omgeving en familie. Zo is zoon Kevin intelligent genoeg om het leven heel anders aan te pakken dan zijn vader, maar raakt hij toch bij de criminaliteit betrokken. Vader Ron belandt daarnaast in de gevangenis omdat hij opdraait voor een moord. Maar heeft hij deze moord wel gepleegd? We zien personages die op ‘slot’ zitten in hun eigen omgeving: ze kunnen zich niet onttrekken aan de mensen in Amsterdam Nieuw-West die hun leven tot dan toe bepaald hebben. In de roman wordt de lezer meegenomen in een belangrijke vraag: wat is goed en kwaad? Zijn slechte daden te verantwoorden als de redenen goed zijn?

Ronde 1: Quiz

Draai de 5 kaartjes met quizvragen een voor een om en noteer allemaal het antwoord op een blaadje.

Ronde 2: Vragenrondje

Deze roman draait om verschillende personages, maar Ron en Kevin vormen een belangrijke rode draad in het verhaal. Tijdens het lezen van de roman ben je vast dingen tegengekomen die je niet helemaal begrijpt. Wat is jouw mening over Ron en/of Kevin? Welke vraag zou jij aan hen willen stellen?

Ronde 3: Discussievragen

De speler met de meeste goede antwoorden op de quizvragen mag als eerste een kaartje omdraaien van een van de twee stapels met discussievragen.

Ronde 4: Oordeel

Geef *Schuld* samen een waardering uitgedrukt in sterren. Beargumenteer vervolgens jullie keuze. Wat vonden jullie goed en wat juist minder goed? Heeft de discussie jullie individuele oordeel veranderd, en zo ja, hoe? Probeer voorbeelden en argumenten te halen uit jullie reacties op de discussievragen.

Quizvraag 1

Bij wie heeft Ron veel schulden?

LitLab

Quizvraag 2

Waar handelt Mo veel in?

LitLab

Quizvraag 3

Hoe heet de pitbull van Sandra?

LitLab

Quizvraag 4

Wat is het beroep van Cor?

LitLab

Quizvraag 5

Welke bijnaam heeft Ron voor Kevin en Cor?

LitLab

Antwoorden

1. (Witte) Mo
2. Laptops
3. Rocky
4. Schrijver
5. Meneertje VWO

LitLab

Quizvraag 3

Quizvraag 2

Quizvraag 1

Antwoorden

Quizvraag 5

Quizvraag 4

Feest der herkenning? 1/8

Kevin stort zich al jong in criminele activiteiten, terwijl hij slim genoeg is om met zijn studie econometrie zijn toekomst anders in te richten. Wat vind jij van deze keuze?

Feest der herkenning? 2/8

Wat vind jij van het feit dat Kevin vrouwen chanteert?

Feest der herkenning? 3/8

Het verhaal wordt verteld door de ogen van verschillende personages (Cor, Ron, Mo, Marco, Sandra en Kevin). Met welk personage identificeerde jij je het meest, en waardoor kwam dat?

Feest der herkenning? 4/8

Voor welk personage had je juist het minste begrip? Waarom?

Feest der herkenning? 5/8

In het verhaal is het niet helemaal duidelijk of Ron Marco vermoord heeft. Hij zegt het gedaan te hebben om Sandra te helpen en gaat de gevangenis in. Zou jij zomaar zoiets groots doen voor iemand die je nauwelijks kent?

Feest der herkenning? 6/8

Kevin verschilt qua interesses en intelligentie van zijn vader, maar baseert toch zijn keuzes op wat zijn vader wil. Waarom kan het moeilijk zijn om andere keuzes te maken dan je omgeving en familie van jou verlangen?

Feest der herkenning? 7/8

In Schuld worden de keuzes van bijna alle personages bepaald door hun relatie met hun familie. Kun je een voorbeeld geven van een keuze van jouzelf die bepaald werd door jouw relatie met jouw eigen familie (ouders/ opa of oma/ broer of zus etc.)?

Feest der herkenning? 8/8

Kevin verwijt zijn oom Cor dat die niets heeft gedaan toen Kevin aan zijn lot werd overgelaten door zijn vader Ron. In welke situaties is het volgens jou verkeerd om – net als Cor – juist niets te doen?

Stof tot nadenken? 1/8

Kijk naar het begincitaat van de leesclub. Ron zegt dat een kind altijd zijn ouders moet redden. Op welke manier helpt Kevin zijn vader Ron?

Stof tot nadenken? 2/8

De titel van deze roman is *Schuld*. In het verhaal komen verschillende vormen van schuld ter sprake. Wie maakt zich in deze roman 'schuldig' aan wat, en wie is daarvan het slachtoffer volgens jou?

Stof tot nadenken? 3/8

Je kunt de verschillende keuzes van de personages lezen als het gevolg van een kettingreactie van de acties van andere personages. Bij wie of bij welke gebeurtenis begon die kettingreactie volgens jou?

Stof tot nadenken? 4/8

Ron heeft een bepaald vrouwbeeld. Welk vrouwbeeld is dit en waarom is dit een belangrijke oorzaak voor het opdraaien voor de moord die Sandra gepleegd heeft?

Stof tot nadenken? 5/8

Oom Cor zegt: 'Ik denk dat Kevin de shit die hij met zijn moeder had meegemaakt zelf altijd als levensbepalend heeft gezien.' (223). Wat heeft Kevin precies met zijn moeder meegemaakt? Op welke manier is dit in ieder geval bepalend voor zijn neiging om vrouwen te chanteren?

Stof tot nadenken? 6/8

Wat is er volgens jou precies gebeurd rond de dood van Marco? Welke aanwijzingen krijg je in het verhaal voor jouw interpretatie van de gebeurtenissen?

Stof tot nadenken? 7/8

De roman wordt verteld door de ogen van verschillende personages. Zijn ze volgens jou allemaal betrouwbaar (wie vertelt de waarheid en wie niet), en waarom wel of niet?

Stof tot nadenken? 8/8

Cor, de broer van Ron, heeft een mening over hoe Ron met zijn zoon omgaat: 'Gast, je vraagt je kind of ie de afwas kan doen, niet of ie twee jaar wil werken voor jouw schuld. Dat is toch niet normaal...' (293). Op welke manier is Ron geen goede vader voor Kevin? Benoem situaties uit de roman en betrek ook het bovenstaande citaat bij je antwoord.

